

Latić: Kako bi se osjećali da Ankara nagradi Dobricu Ćosića i zašto šutite o Dodik-Čovićevom aparthejdu

Sada bih upitao predsjednika bh. PEN centra: kako bismo se mi, građani Bosne i Hercegovine, osjećali da, recimo, aktualne turske vlasti dodijele titulu počasnoga građanina Ankare (posthumno) Dobrici Ćosiću, koji jeste bio veliki pisac, ali i poricatelj genocida nad Bošnjacima i Hrvatima, stoji između ostalog u reagiranju Džemaludina Latića na saopćenje gosp. Gorana Simića, predsjednika Međunarodnog PEN centra Bosne i Hercegovine, u povodu odluke Gradskog vijeća (Grada Sarajeva) da se povuče odluka o imenovanju Orhana Pamuka počasnim građaninom Grada Sarajeva.

Latićevu reakciju prenosimo u cijelosti:

- Iz saopćenja aktualnog predsjednika bh. PEN centra sada je sasvim očito da je Predlagač (Komisija za izbor i imenovanja Gradskog vijeća) turskog dobitnika Nobelove nagrade za književnost Orhana Pamuka predložio da bude imenovan počasnim građaninom Grada Sarajeva zbog njegovih ideološko-političkih stavova (i ko zna kojih još razloga!), a ne, isključivo, zbog njegova književnog umijeća i objavljenih djela – kao što i Komisija iz Gradske uprave – kako ja vidim stvari – povlači tu odluku isključivo zbog Pamukovih ideološko-političkih stavova, a ne zbog njegove književnosti i Nobelove nagrade. Otuda, niko u Sarajevu i

našoj državi ne treba da se stidi zbog ovog drugog čina naših vlasti (kako misli Simić), a evo zbog čega.

Kao „borac za slobodu govora“ Simić, u ime svih penovaca Bosne i Hercegovine, ispravno kaže da je razlog ovakvog poteza Komisije iz Gradske uprave to što je Orhan Pamuk „progovorio o genocidu nad Armenima,“ pri čemu on misli na tursko-ermenski sukob tokom Prvog svjetskog rata (1915.-1917.). Ako ćemo pravo, Pamuk nikada nije Turke optužio za genocid, ali jeste progovorio – u švicarskom glasilu Das Magazin, 2005.g.- „o jednom milionu Ermena i 30.000 Kurda pobijenih u istočnim dijelovima Turske, a da niko o tome ne smije govoriti, osim mene.“ Te, preuveličane, cifre izazvale su bijes izrazite većine turskog naroda (i Pamukovih čitalaca!), ali i istanbulskog tužilaštva koje je protiv ovog pisca pokrenulo krivični postupak zbog „ javnog sramoćenja“ turskog nacionalnog identiteta. Nakon toga intervju Orhan Pamuk, pisac sa fascinatom magmom mašte i magijom pripovijedanja, nominovan je za Nobelovu nagradu, koju je dobio godinu dana kasnije.

U tekstu koga sam objavio prije tri godine naširoko iznosim argumentaciju kojom se pobija teza da su „muslimani (Turci) bili počinioci prvoga genocida na evropskom tlu u XX.st.“ (papa Franjo), a ovdje ću sumarno iznijeti glavne činjenice:

-Evropske sile, koje su 1915.g. povele rat protiv Turske kako bi je uništile, nahuškale su Armence gregorijance (pravoslavne religije) da se otcijepe od Turske i naprave državu u državi, što je dovelo do toga da najprije Ermeni pobiju na desetine hiljade Turaka u Anadoliji, među njima i brojne muhadžire (pa, dakle, i Bošnjake!) koji su sa Balkana, tokom balkanskih ratova, bili prognani i našli utočište u Turskoj; uslijedila je turska vojna odbrana, građanski rat u kome su vojnici ubijali vojnike, i to na obje strane; Pamuk, Simić i ostali „istraživači“ ovih događaja uopće ne spominju, otprilike, isti toliki broj ubijenih Turaka (cca 300.000); ako je u Turskoj prije Prvog svjetskog rata živjelo cca 1,5 milion Ermena, može se zamisliti u kojoj mjeri je Pamuk uvećao broj ermenskih žrtava; protiv Ermena katoličke i protestantske religije nije vođen ovaj rat i nije bilo stradalih među njima, a nakon rata se sva ermenska manjina osim ultranacionalističkih grupa vratila na svoja ognjišta; itd. (v. u tekstu „Priča sa turske strane“).

Podatke koje ovdje iznosim dobio sam najprije od prof. G. Veinstaina, najpoznatijeg osmaniste na Zapadu, člana francuske Akademije nauka, kada sam sa njim učestvovao na naučnoj konferenciji posvećenoj

zaostavštini Osmanskog carstva u Briselu prije desetak godina (nakon što je Pamuk dobio Nobelovu nagradu).

Sada bih upitao predsjednika bh. PEN centra: kako bismo se mi, građani Bosne i Hercegovine, osjećali da, recimo, aktualne turske vlasti dodijele titulu počasnoga građanina Ankare (posthumno) Dobrici Ćosiću, koji jeste bio veliki pisac, ali i poricatelj genocida nad Bošnjacima i Hrvatima (mons. Komarica)? Jer, gospodo, izmišljanje i poricanje genocida je, ako ćemo po Božijoj i univerzalnoj pravdi, jedno te isto: sramno i kažnjivo djelo! Kažnjivo zbog opasne laži, a ne zbog „slobode govora“!

Ovo što sarajevski „borci za slobodu govora“ i cijenjeni pjesnik Goran Simić rade (Goran nenamjerno, svjedočim to, smatram ga svojim prijateljem, jer on nikada nije gajio antimuslimanska niti antibosanska osjećanja), u konačnici je – ponižavanje dva bratska naroda, bošnjačkog i turskog. (Na isti način i sa istim ciljevima su isti borci tokom rata, 1994., pokušali dovesti Salmana Ruždija u Sarajevo!) Oni koji se ovih dana po Sarajevu bore protiv „penetriranja turskog sultana Erdogana“ u unutrašnje stvari Bosne i Hercegovine neće da kažu javnosti da je upravo predsjednik Erdogan pozvao OUN da oformi naučno tijelo međunarodnih eksperata koje bi, na temelju sve raspoložive građe, koju je njegova Vlada ponudila na uvid, donijelo naučnu ocjenu o događajima u Turskoj tokom Prvog svjetskog rata a u vezi sa Ermenima. Do danas to tijelo nije oformljeno; nijedan međunarodni tribunal nije donio presudu za genocid u ovom slučaju; itd., pa čemu sva ova hajka i galama?

Na kraju bih upitao sarajevske „borce za slobodu govora“: kad već toliko brinete o ugledu glavnoga grada i države Bosne i Hercegovine, odgovorite javnosti koliko puta su PEN centar i Društvo pisaca BiH progovorili o Dodik-Čovićevom aparthejdu u kome bošnjačka djeca ne smiju zvati svoj materinski jezik bosanskim (jezikom Bosne)? (Koliko ja znam: nijednom!)

Zašto ne dozvoljavate dvojici bošnjačkih pisaca, Sidranu i meni, da budemo članovi PEN centra pa da se preko njega borimo protiv spomenutog aparthejda, da svu evropsku i svjetsku književnu javnost podignemo na noge i pridobijemo je za pravednu stvar bošnjačkog i bosanskog naroda kada je u pitanju jezik i sloboda govora? Kada ste digli glas protiv vaših članova – (kvazi) pisaca koji ovom bošnjačkom piscu izmišljaju fašističke izjave i nazivaju ga fašistom, a sarajevski „nezavisni“ sudovi (izvjesna Sanela Ćidić) neće da ih osude i pored svih, nepobitnih dokaza koji su na mojoj strani? Neka predsjednik PEN centra

navede rečenice kojima je Sidran – kako on, Simić, tvrdi – pozivao Sarajlije da ubijaju sarajevske Srbe tokom rata? I zašto su sarajevski „nezavisni“ sudovi, kada ga je Sidran tužio za klevetu, stali na njegovu stranu? Kada su Simićevi prethodnici –ili on sam - digli glas protiv Uprave zeničkog Narodnog pozorišta koja – u sred Evrope, u XXI. st., zbog ideoloških razlika, zabranjuje izvođenje moje drame? Da li bi to smjeli uraditi ikome osim muslimanskom, bošnjačkom piscu? Imaju li Bošnjaci i oni građani naše zemlje srpske, hrvatske i romske nacionalnosti koji su za ovu zajedničku državu pravo na slobodu izražavanja u programima javnih medijskih servisa? Sumnjam da će Međunarodni PEN centar ikada objaviti saopćenja u kojima bi, boreći se za slobodu govora, tražio odgovore na ova i slična pitanja.

Uz pozdrav, Džemaludin Latić